

Raadsvoorstel

<i>Zaaknummer:</i>	Z/26/110615/488478
<i>Datum collegebesluit:</i>	dinsdag 12 mei 2026
<i>Datum commissievergadering:</i>	donderdag 28 mei 2026
<i>Datum raadsvergadering:</i>	donderdag 4 juni 2026
<i>Soort Voorstel:</i>	Raadsvoorstel
<i>Onderwerp:</i>	Zienswijze ontwerp-programmabegroting Veiligheidsregio Hollands Midden 2027
<i>Portefeuillehouder:</i>	Burgemeester Stemerding
<i>Programma:</i>	Veiligheid
<i>Kernboodschap:</i>	De gemeenteraad wordt gevraagd een zienswijze in te brengen op de ontwerp-Programmabegroting 2027 aan het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden.
<i>Bijlagen:</i>	Bijlage 1: Zienswijze gemeenteraad Voorschoten Ontwerp-Programmabegroting 2027 VRHM Bijlage 2: Aanbiedingsbrief ontwerp-Programmabegroting 2027 VRHM Bijlage 3: Ontwerp-programmabegroting VRHM 2027 en MJR 2028 tm 2030 Bijlage 4: Kadernota 2027 VRHM
<i>Beslispunten:</i>	Een positieve zienswijze op de ontwerp-programmabegroting 2027 van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden naar voren te brengen zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief.
<i>Relatie met:</i>	Niet van toepassing

Inleiding en samenvatting

Het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden heeft bij brief van 17 april 2026 de ontwerp-programmabegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 aan de gemeenteraad van Voorschoten toegezonden.

Op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen wordt de gemeenteraad in de gelegenheid gesteld om uiterlijk 10 juli 2026 een zienswijze op de ontwerp-programmabegroting in te dienen. Het Dagelijks Bestuur voegt de ingediende zienswijzen bij de programmabegroting en biedt deze op 10 september 2026 ter vaststelling aan het Algemeen Bestuur van de VRHM aan. Voorliggend raadsvoorstel strekt ertoe om namens de raad een zienswijze vast te stellen en in te dienen.

Financieel kader

In januari 2025 is bij de voorbereiding van de begroting 2026 een intensief bestuurlijk traject doorlopen over de mogelijkheden om de begroting van de VRHM niet te laten groeien. Daarbij is afgesproken dat onvermijdelijke meerkosten ter grootte van € 1,1 miljoen binnen de begroting van 2026 worden opgevangen door interne ombuigingen en dat aanvullend een bezuiniging van € 0,4 miljoen wordt doorgevoerd. Deze maatregelen zijn verwerkt en worden door de VRHM actief gemonitord.

Inmiddels is duidelijk geworden dat een aantal ontwikkelingen niet kan worden opgevangen binnen het bestaande financiële kader. Het betreft onder meer de versterking van maatschappelijke weerbaarheid, het intensiveren van het bedrijfscontinuïteitsmanagement en ontwikkelingen op het terrein van arbeidsrelaties, waaronder de uitvoering van de PTSS-regeling.

Exploitatieresultaat 2025

Het exploitatieresultaat van de VRHM over 2025 bedraagt € 2,2 miljoen, na onttrekking aan bestemmingsreserves en vóór resultaatbestemming. De VRHM stelt voor om als intentiebesluit een deel van dit positieve resultaat (€ 1,15 miljoen) in te zetten voor noodzakelijke uitgaven in bedrijfscontinuïteitsmanagement. Hierdoor ontstaat in deze fase geen aanvullende financieringsvraag richting de gemeenten.

Noodcommunicatie is ook een belangrijk aandachtspunt. Omdat de kosten hiervan op dit moment nog niet concreet zijn, maar naar verwachting aanzienlijk zullen zijn, is de VRHM voornemens het exploitatieoverschot uit de extra BDuR-uitkering 2025 (€ 899.000) toe te voegen aan de reserve Weerbaarheid & bedrijfscontinuïteitsmanagement. Het resterende deel van het resultaat 2025 (€ 147.000) wordt voorgesteld terug te laten vloeien naar de gemeenten.

Indexering gemeentelijke bijdragen

De VRHM wijkt bij de indexering af van het advies van de Werkgroep Financiële Kaderstelling Gemeenschappelijke Regelingen zoals toegelicht in bijgevoegde Kadernota 2027 die op 13 maart 2026 aan de gemeenteraad is toegezonden. Om de meerjarenbegroting waardevast te houden en extra bezuinigingen te voorkomen, stelt de VRHM voor om de begroting 2027 te indexeren met een gewogen index van 4,98%.

De totale gemeentelijke bijdragen in de programmabegroting 2026 bedroegen € 68,6 miljoen. Voor 2027 leidt dit tot een indexeringsbedrag van € 3,4 miljoen. De uitwerking van dit percentage verschilt per gemeente, als gevolg van wijzigingen in de relatieve bijdrage in de som van de middelen voor brandweer en rampenbestrijding die gemeenten via het gemeentefonds (volgens septembercirculaire 2025) ontvangen en het relatieve aandeel in het aantal inwoners per 1 januari 2025.

Voor Voorschoten betekent dit dat de gemeentelijke bijdrage stijgt van € 1.969.159 in 2026 naar € 2.066.708 in 2027, een toename van € 97.549 (+/- 4,95%).

Beleidskader – going concern en growing concern

De VRHM kent één programma: Fysieke Veiligheid, met de programmataken meldkamer brandweer, brandweezorg, risico- en crisisbeheersing, bevolkingszorg en GHOR, alsmede een aparte programmatak bedrijfsvoering. De organisatie is primair gericht op de uitvoering van wettelijke taken en het op orde houden van de reguliere bedrijfsvoering (going concern).

Naast deze reguliere taken investeert de VRHM in voortdurende verbetering en ontwikkeling (growing concern). In het beleidsplan 2024-2027 zijn twaalf opgaven geformuleerd, die richting geven aan deze ontwikkeling. 2027 is het laatste jaar van het huidige beleidsplan.

De twaalf opgaven zijn:

1. Wij hebben positie in het Omgevingsrecht.
2. Wij werken risicogericht.
3. Wij zetten ons in voor de zelfredzaamheid van inwoners.
4. Wij hebben tactieken en technieken die passen bij de nieuwe uitdagingen.
5. Wij hebben vakbekwame brandweercollega's.
6. Wij zijn en blijven paraat.
7. Wij hebben een moderne crisisorganisatie.
8. Wij kennen onze partners.
9. Wij beschikken over een goede en veilige informatievoorziening.
10. Wij nemen onze maatschappelijke verantwoordelijkheid.

11. Wij investeren in onze collega's.

12. Wij zijn wendbaar.

In paragraaf 2.8 van de ontwerp-programmabegroting worden de onderwerpen toegelicht die binnen de twaalf beleidsplanopgaven in 2027 opgepakt gaan worden. Hiermee geeft de VRHM een nadere onderbouwing van de keuzes die zij voornemens zijn te maken voor het jaarplan 2027. Deze voorgenomen keuzes worden, via deze ontwerp-Programmabegroting, voor zienswijze voorgelegd. Voor de uitwerking van de opgaven in het huidige beleidsplan zijn, op voorhand, geen extra financiële middelen ter beschikking gesteld. Gelet op de veranderende samenleving en de gevolgen hiervan voor de taakuitvoering van de Veiligheidsregio, is het niet mogelijk en ook niet redelijk om uitgewerkte voorstellen over een periode van vier jaar op te stellen. Eerder is afgesproken dat periodiek het ambitieniveau wordt beschouwd om te kijken wat noodzakelijk is voor de verdere ontwikkeling van de veiligheidsregio. Hiermee kan de VRHM ook de beschikbare capaciteit en middelen beter inzetten.

Noodzaak tot versterking van weerbaarheid en veerkracht

De toegenomen geopolitieke dreiging onderstreept het belang van versterking van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. Dit zal naar verwachting een grotere rol van de veiligheidsregio vragen. De verdere uitwerking hiervan vraagt om nauwe samenwerking tussen Rijk, veiligheidsregio's en gemeenten en zal gepaard gaan met forse investeringen. Omdat zowel de omvang van de opgave als de verdeling van de financiële lasten op dit moment nog onvoldoende duidelijk is, zal hierover op een later moment het bestuurlijk gesprek moeten worden gevoerd.

Zienswijze van de gemeenteraad van Voorschoten

De gemeenteraad van Voorschoten spreekt in de bijgevoegde zienswijze zijn waardering uit voor de ontwerp-programmabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden. De raad is positief over de aandacht voor het verder vormgeven van het PTSS-beleid en de inzet op duurzame inzetbaarheid van zowel beroepskrachten als vrijwilligers.

De raad onderschrijft het belang van versterking van weerbaarheid en veerkracht en ondersteunt het voorstel om (een deel van) het positieve exploitatieresultaat 2025 in te zetten voor bedrijfscontinuïteitsmanagement en weerbaarheid. De gekozen maatregelen worden als noodzakelijk en zorgvuldig afgewogen beschouwd.

Ten aanzien van de financiële opgave begrijpt de raad de gemaakte afwegingen van het dagelijks bestuur, gezien de toenemende financiële druk en het groeiende takenpakket. De raad waardeert dat wordt gezocht naar een evenwichtige benadering waarbij financiële lasten voor gemeenten worden gematigd en tegelijkertijd ruimte blijft voor noodzakelijke uitgaven onder

meer door inzet van het exploitatieresultaat. Daarbij merkt de raad op dat deze inzet een incidenteel karakter heeft en geen structurele oplossing vormt.

Tot slot vraagt de raad aandacht voor de duiding van de financiële kengetallen. De raad verzoekt om vanaf de programmabegroting 2028 per kengetal duidelijke signaalwaarden op te nemen, zodat gemeenteraden de financiële positie en weerbaarheid beter kunnen beoordelen.

Beoogd effect

Met het indienen van de zienswijze wordt invloed uitgeoefend op de vaststelling van de programmabegroting 2027 van de Veiligheidsregio Hollands Midden door het Algemeen Bestuur.

Argumenten

1.1 Beperking tot indexering

Doordat het positieve exploitatieresultaat 2025 wordt ingezet voor de financiering van noodzakelijke uitgaven voor bedrijfscontinuïteitsmanagement, wordt geen aanvullende financiële bijdrage van gemeenten gevraagd. De begroting 2027 beperkt zich tot een gewogen indexatie van 4,98%.

1.2 De opzet en werkwijze past bij de ontwikkelingen

Ontwikkelingen in de samenleving als klimaatverandering, verdichting, digitale afhankelijkheid, hyperconnectiviteit, energietransitie, vergrijzing en polarisatie leiden tot nieuwe en complexere risico's voor de veiligheid van de inwoners. De beperkte beschikbare capaciteit en middelen voor de nieuwe opgaven vragen om focus en het maken van keuzes. Door gebruik te maken van jaarplannen kunnen gerichte keuzes gemaakt worden over het inzetten van de beperkt beschikbare middelen en (ontwikkel) capaciteiten. Met deze werkwijze kan ook ingespeeld worden op de toegenomen geopolitieke dreiging waardoor de keuze gemaakt kan worden om aandacht te besteden aan weerbaarheid en veerkracht.

Kanttekeningen

1.1 Incidentele inzet exploitatieoverschot

Voor de financiering van een aantal belangrijke ontwikkelingen op weerbaarheid en bedrijfscontinuïteit wordt gebruikgemaakt van (een deel van) het positieve jaarresultaat 2025. Deze incidentele inzet draagt bij aan het opvangen van urgente opgaven op de korte termijn, maar biedt beperkt inzicht in de structurele financiële doorwerking en bestuurlijke gevolgen van deze keuzes op de langere termijn.

1.2 Geen structurele middelen voor nieuwe opgaven

Voor de uitwerking van nieuwe opgaven in het huidige beleidsplan zijn, op voorhand, geen extra financiële middelen ter beschikking gesteld. Gelet op de veranderende samenleving en de

gevolgen hiervan voor de taakuitvoering van de Veiligheidsregio, is het niet mogelijk en ook niet redelijk om uitgewerkte voorstellen over een periode van vier jaar op te stellen. Eerder is afgesproken dat periodiek het ambitieniveau wordt beschouwd om te kijken wat noodzakelijk is voor de verdere ontwikkeling van de veiligheidsregio. Hiermee kunnen de beschikbare capaciteit en middelen beter worden ingezet. Met die opzet kan worden besloten om met een deel van het positieve rekeningresultaat van 2025 toe te voegen aan de reserve Weerbaarheid & bedrijfscontinuïteitsmanagement.

Inwonersparticipatie en communicatie

Inwonersparticipatie is niet van toepassing aangezien dit voorstel een zienswijze van de gemeenteraad betreft. Na vaststelling van de programmabegroting publiceert de VRHM de begroting op haar website.

Financiën

Door een wijziging in de financiële bijdrage aan Slachtofferhulp Nederland wijkt de begroting met € 29.938 af van de Kadernota 2027 van de VRHM. De gemeentelijke bijdrage van Voorschoten is in de begroting € 1.374 hoger dan in de VRHM-Kadernota 2027.

De gemeentelijke bijdrage 2027 van €2.066.708, zoals opgenomen in de voorliggende begroting, wordt verwerkt in de Kadernota 2027 van de gemeente Voorschoten.

Juridisch kader

Conform artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 44 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden, is de gemeenteraad van Voorschoten bevoegd om een zienswijze op de Ontwerp-Programmabegroting 2027 van de VRHM in te dienen.

Risico's

De VRHM heeft in de ontwerp-programmabegroting de volgende risico's geïnventariseerd die worden gezien als potentieel substantieel risico:

- *Meerkosten die samenhangen met de taken van de veiligheidsregio:* Het grootschalig en langdurig optreden bij incidenten en de bestrijding van rampen kan incidenteel leiden tot meerkosten voor de veiligheidsregio. Het financieel risico wordt ingeschat op €0,55 - €1,1 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%.
- *Cyber- en digitale verstoringen:* Verstoringen aan digitale systemen en informatiebronnen kan leiden tot een ontwrichting van de organisatie. Het financieel risico wordt ingeschat op €0,55 - €0,83 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%.

- *Onvoorziene juridische claims (aansprakelijkheidstelling)*: De VRHM wordt geconfronteerd met (mogelijke) juridische claims van ziekte als gevolg van blootstelling aan asbest, milieuschade door in het verleden gebruikte PFAS (Per- en poly Fluor Alkyl Stoffen) bevattend blusschuim op oefenplaatsen, arbeidsongeschiktheid door de dienst en eventuele andere onvoorziene claims. Het financiële risico wordt ingeschat op €0,3 - €0,6 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 50%.
- *Landelijke regeling PTSS*: Mogelijke schadelast kosten die voortvloeien uit de regeling PTSS zoals loondoorbetaling, medische kosten en te declareren overige kosten. Het financiële risico wordt ingeschat op €0,00 - €0,36 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 70%.
- *Krapte op de arbeidsmarkt en een tekort aan gekwalificeerd, deskundig en ervaren personeel*: Schaarste aan gekwalificeerd personeel leidt tot toenemende wervings- en inhuurkosten en een grotere afhankelijkheid van externe capaciteit. Het financiële risico wordt ingeschat op €0,1 - €0,4 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 70%.
- *Wet Deregulering Arbeidsrelaties (DBA)*: De vakbekwaamheidstrainingen voor de brandweer worden veelal gegeven door eigen vrijwilligers. Gezien de wet DBA dienen hier marktconforme vergoedingen tegenover te staan. Als risico voorziet VRHM het mogelijk opvangen van claims, als blijkt dat het niet juist is geregeld. Het financiële risico wordt ingeschat op €0,13 - €0,42 miljoen. De kans dat dit risico zich voordoet wordt ingeschat op 30%.

Duurzaamheid

De VRHM zet het Programma Duurzaamheid ook in 2027 voort, onder meer door verduurzaming van vastgoed, elektrificatie van het wagenpark, toepassing van HVO100 en versterking van circulariteit.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

E.A. van Waddingen,
gemeentesecretaris

mw. drs. N. Stemerding,
burgemeester

Besluit

Zaaknummer: Z/26/110615/488478

De raad van de gemeente Voorschoten;

Gelet op artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen en artikel 44 lid 3 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Hollands Midden

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van dinsdag 12 mei 2026,

besluit:

Een positieve zienswijze op de ontwerp-programmabegroting 2027 van het Dagelijks Bestuur van de Veiligheidsregio Hollands Midden naar voren te brengen zoals verwoord in de bij dit besluit behorende brief.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op donderdag 4 juni 2026

de griffier,

de voorzitter,

dhr. drs. E. Krijgsman

mw. drs. N. Stemerding